

РОЛЬ КАФЕДРИ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

**Назаренко С. М., Єлінська А. М., Денисенко С. В., Акімов О. Є.,
Закоłodна О. Е.**

*Українська медична стоматологічна академія,
м. Полтава, Україна
sn9675905@gmail.com*

Патологічна фізіологія належить базових дисциплін, що завершують теоретичну підготовку і формують науковий світогляд та клінічне мислення лікаря. Основним завданням дисципліни є вивчення особливостей перебігу життєвих процесів у хворому організмі і встановлення загальних закономірностей походження, розвитку, перебігу і наслідків патологічних процесів, що формують знання лікаря на сутність хворобливого процесу. Патологічна фізіологія повинна постійно вдосконалюватися, в зв'язку з постійною появою нових науково-теоретичних підходів до патології.

Одним із пріоритетних напрямків вдосконалення викладання дисципліни є гуманізація цього процесу для майбутніх фахівців. Цей напрямок становить важливу частину діяльності викладачів в аспекті розробки методологічних проблем медицини, прогнозуванні напрямків розвитку медичної науки. В зв'язку з цим, при викладанні предмету, нами розглядається проблема безпосередньої ролі і значення патофізіології, як об'єкта побудови медичної теорії. На заняттях і в лекціях розглядаються гуманістичний, економічний і соціальний аспекти формування поглядів на патологію людини, взаємозв'язок філософських і загально медичних знань при розгляді питань, що стосуються патологічних станів. Сюди слід віднести такі аспекти, як обґрунтування хвороби, здоров'я, причинності і таких понять як біль, захворювання, одужання та ін. У зв'язку з підвищенням спеціалізації в лікарській діяльності і технізації лікувально-діагностичного процесу, сучасній медицині може загрожувати небезпека втрати з поля зору людини, як основного об'єкту, з яким взаємодіє лікар. Створення нового шляху в медичній освіті - підготовці сімейного лікаря в значній мірі може компенсувати ці недоліки розвитку галузі. Гуманістичні принципи підготовки майбутніх лікарів повинні пронизувати зміст всіх предметів, яким навчають студентів. І саме патологічна фізіологія є першим предметом, який вводить їх в цю сферу та сприяє формуванню науково-теоретичного фундаменту медичних знань. Очевидно, що даний методологічний підхід максимально ефективний при застосуванні його в освітньому процесі студентів медичного факультету, де ведеться підготовка як вузькоспеціалізованих фахівців, так і сімейних лікарів.

Нерозривно пов'язаним з гуманізацією викладання є інтегративний освітній підхід, що передбачає вдосконалення викладання предмета шляхом міжкафедральної інтеграції в вивченні студентами медичного факультету основних питань загальної патології з суміжними кафедрами, що є базовими у викладанні на третьому курсі. Кафедрою проведена робота з корекції робочих програм курсу патологічної фізіології на медичному факультеті враховуючи

можливості інтегрування навчального процесу з кафедрами патоморфології, фармакології, мікробіології, загальної хірургії, пропедевтики внутрішніх та дитячих хвороб. Такий підхід сприяє значно глибшому і повнішому засвоєнню навчального матеріалу студентами, дозволяє не тільки повноцінно засвоїти основні положення навчального матеріалу дисципліни, згідно навчальної програми, оцінити їх значущість для розуміння питань, що стоять перед практичною ланкою медицини, але і мотивувати студентів до більш глибокого розуміння досліджуваних ними теоретичних і практичних проблем. Саме інтеграція викладання по вертикалі допомагає студентам здобувати наступні знання та вміння на досить міцній теоретичній основі, що сприяє формуванню і розвитку клінічного мислення з застосуванням системного підходу до вирішення окремих проблем того чи іншого виду патології людини.

Одним з напрямків вдосконалення викладання предмета є застосування тестового контролю. В нашій роботі зі студентами 3 курсу медичного факультету широко використовуються поточні, проміжні та підсумкові форми тестового контролю. В залежності від форми контролю використовуються тестові та ситуаційні завдання збалансовані за складністю і задовільні за валідністю для контролю ступеня засвоєння студентами навчального матеріалу. Підвищення ефективності процесу навчання досягається також шляхом максимальної диференціації та індивідуалізації навчання відповідно до цілей підготовки кожного майбутнього фахівця. На кафедрі патофізіології викладачами проводиться системна робота з формування у студентів вмінь користуватися літературою, пропонується рішення, а також аналіз і обговорення ситуаційних завдань, активне залучення їх до оволодіння практичними навичками. У студентів це, як правило, викликає додатковий інтерес і можливість проявити свої творчі здібності. Самостійна робота студентів включає в себе не тільки підготовку до занять, а й вивчення самостійних тем, написання протоколів, оволодіння практичними навичками. Самостійна робота має добре методичне забезпечення: складено алгоритм самостійної роботи, граф логічної структури теми, перелік питань по темі, тести для самоконтролю і самокорекції навчального матеріалу по темі, перелік тем для реферативної роботи індивідуальні контрольні тести. Така форма вивчення частини навчального матеріалу реалізує можливості студента самостійно засвоювати матеріал, стимулює його індивідуальну навчальну діяльність.

Слід також звернути увагу на важливий фактор, що забезпечує формування загальноєвропейської системи вищої освіти і підвищення якості викладання, що полягає у впровадженні рейтингової системи оцінки знань студентів. Оцінювання поточної успішності складається з оцінювання самостійної роботи, а також участі в обговоренні результатів, їх аналізі, корекції та вирішення тестових завдань. Це сприяє підвищенню мотивації студентів до самостійної роботи над навчальним і лекційним матеріалом з метою набуття знань, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

Таким чином, викладання патологічної фізіології в Українській медичній стоматологічній академії постійно вдосконалюється з метою відповідності сучасним вимогам медичної науки та вищої медичної освіти.